

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р. «Про стратегію сталого розвитку «Україна 2020». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Касич А.О. Теоретичні аспекти впливу процесів децентралізації на економічний розвиток країни / А.О. Касич // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 8. – С. 17-18.
3. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII / Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII / Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/157-19/print>.
5. Законодавче забезпечення впровадження реформи місцевого самоврядування та децентралізація влади: основні досягнення та проблемні аспекти / Національний інститут стратегічних досліджень / Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://niss.gov.ua>.
6. Децентралізація влади: як зберегти успішність в умовах нових викликів / Національний інститут стратегічних досліджень / Аналітична доповідь. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://niss.gov.ua>.

Шкуропадська Д.Б.

аспірант,

Київський національний торговельно-економічний університет

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ СЕКТОРУ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

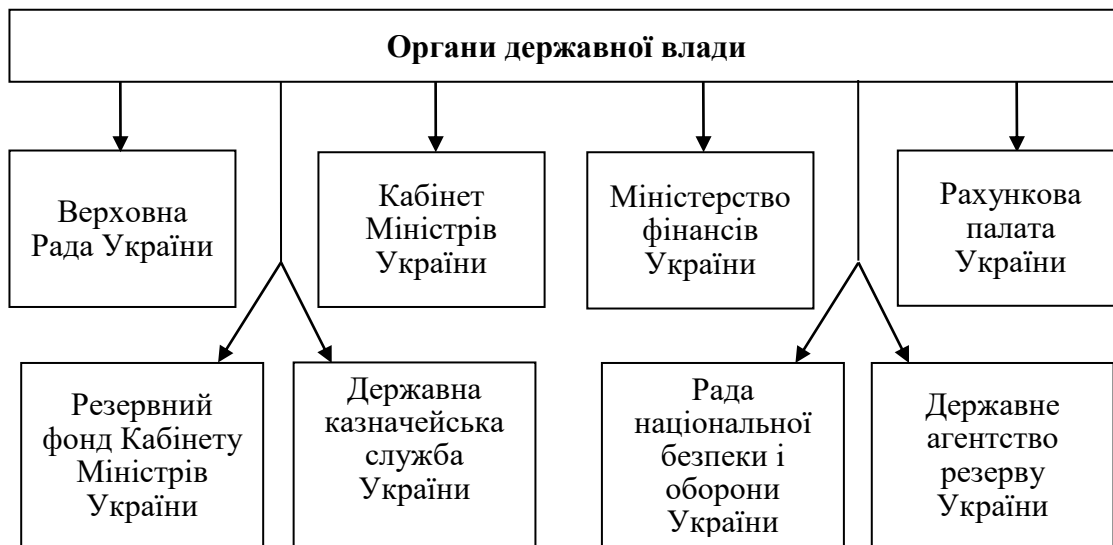
Інституційне забезпечення є одним із визначальних чинників ефективного функціонування національної економіки в цілому і сектору загальнодержавного управління (ЗДУ) зокрема. Під інституційним забезпеченням стійкості сектору ЗДУ розуміють сукупність формальних та неформальних інститутів, а також органів державної влади, які реалізують правові, організаційні та економічні умови, необхідні для розвитку і забезпечення стійкості даного сектору.

Сектор ЗДУ є однією з головних частин національної економіки, що забезпечує соціально-економічний розвиток, визначає основні напрями державної політики, слугує основою для виконання державою своїх функцій. В широкому розумінні під сектором ЗДУ варто розуміти сукупність органів управління центрального та місцевого рівнів, бюджетні державні установи, які фінансують свої витрати за рахунок податків та частково за рахунок доходів від власності, які мають у своєму розпорядженні. Стійкий стан сектору ЗДУ передбачає, що фінансування витрат на його поточну діяльність, здійснюється заходами, які не справляють руйнівного впливу на фінансування діяльності в майбутніх періодах, що надає можливість органам державної влади ефективно виконувати покладені на них функції в умовах шоківих впливів.

Ключовими елементами регулювання сектору ЗДУ виступають формальні інститути (нормативно-правові акти). До основних законодавчих актів, які формують правову основу інституційного забезпечення стійкості сектору ЗДУ України, належать:

- закони України: «Про державний матеріальний резерв», «Про Державний бюджет України на 2019 рік», «Бюджетний кодекс України»;
- постанови Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Порядку використання коштів резервного фонду бюджету», «Питання використання коштів Стабілізаційного фонду», «Про затвердження Положення про Державне агентство резерву України»;
- постанови Верховної Ради України: «Про затвердження Положення про резервний фонд Кабінету Міністрів України».

Зазначені нормативно-правові акти визначають загальні принципи формування, розміщення, зберігання, використання державних коштів та регулюють процес дотримання бюджетного законодавства і відповідальності за його порушення. Також важливою складовою інституційного забезпечення стійкості національної економіки є державні структури та органи влади, що реалізують та впроваджують в дію інститути. Органи державної влади, що здійснюють заходи забезпечення стійкості сектору ЗДУ наведені на рисунку 1.

Рис. 1. Органи державної влади, що здійснюють заходи забезпечення стійкості сектору загальнодержавного управління

Джерело: розроблено автором

Органи державної влади здійснюють функції законодавчої, виконавчої влади, мають повноваження збирати податки та інші обов'язкові платежі, а також витратити їх відповідно до певної урядової політики [1].

При оцінці інституційного забезпечення стійкості сектору ЗДУ варто також розглянути неформальні інститути (правила, звичаї, традиції). На рисунку 2 наведено неформальні інститути, які мають вплив на забезпечення стійкості сектора ЗДУ.

Рис. 2. Неформальні інститути, які мають вплив на забезпечення стійкості сектору ЗДУ

Джерело: розроблено автором

Світовий економічний форум щорічно публікує дані про стан рівня довіри політикам в світі. В ході розвитку міжнародної фінансової кризи і в процесі подолання її наслідків, рівень довіри у всьому світі суттєво знизився. В Україні рівень довіри до влади знаходиться на дуже низькому рівні. За період 2008-2017 років значення індикатора не відповідало пороговому значенню і коливалося від 1,9 до 2,8 (порогове значення має бути рівне або більше 4). Довіра до влади формується в процесі переконання громадян у тому, що політики чи державні органи влади ефективно здійснюватимуть розв'язання питань навіть за відсутності контролю за їх діяльністю. Громадяни довірятимуть уряду та політикам, лише тоді, коли вони будуть задовольняти їх інтереси.

Міжнародна організація Transparency International щорічно публікує дані про рівень корупції в країнах світу, який базується на оцінках підприємців та аналітиків. Індекс сприйняття корупції визначає рівень корупції в секторі загальнодержавного управління. За період 2008-2017 років значення індексу сприйняття корупції для України не відповідало пороговому значенню і коливалося від 22 до 30 (порогове значення має бути рівне або більше 60). Причинами низького значення індикатора є панівне хабарництво, недостатність покарання за корупційні діяння і недостатньо ефективна діяльність державних органів влади, які не реагують на потреби та звернення громадян. Корупція є головною проблемою для стійкого розвитку української економіки.

Рівень освіченості є одним із трьох елементів, покладених фахівцями Програми Розвитку ООН (ПРООН) у розрахунок індексу розвитку людського потенціалу (HDI). Рівень освіченості відображає можливості людей набувати знання і здібності для повноправної та багатогранної участі в економічному житті сучасного суспільства, а відповідно й обумовлює розвиток та ефективне використання людського потенціалу.

ПРООН щорічно публікує дані про індекс освіти, який відображає рівень грамотності дорослого населення. За період 2008-2017 років значення індексу

освіти коливалося від 0,773 до 0,825 (порогове значення має бути рівне або більше 0,7). Україна входить до групи країн з високим рівнем освіченості, хоча показники тривалості життя та рівня доходів на душу населення залишаються низькими.

Отже, сектор ЗДУ на сучасному етапі розвитку має забезпечити раціональне використання потенціалу економіки та її ресурсів. В умовах шокових впливів та економічної нестабільності ключовою умовою стабільного розвитку сектора ЗДУ є впровадження ефективної інституційної системи, що в свою чергу забезпечить стійкість економіки загалом.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України. Наказ Державної служби статистики № 378 від 03.12.2014.